

KULTŪROS ĮSTAIGŲ STATISTINIO TYRIMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kultūros įstaigų statistinio tyrimo (toliau – tyrimas) metodikoje nurodomi tyrimą reglamentuojantys teisės aktai, pateikiamos pagrindinių statistinių rodiklių apibrėžtys, naudojami klasifikatoriai, aprašomas tyrimo atlikimo metodas, statistinių duomenų surinkimo ir apdorojimo būdas bei gautų rezultatų pateikimas vartotojams.

2. Statistinė informacija apie muziejus, valstybinius teatrus ir koncertines organizacijas skelbiama nuo 1991 m., kultūros centrų statistinė informacija – nuo 1992 m., archyvų – nuo 1995 m., kultūros paveldo statistinė informacija skelbiama nuo 2006 m.

II SKYRIUS TIKSLAS

3. Tyrimo tikslas – parengti ir teikti vartotojams statistinę informaciją apie kultūros paslaugas teikiančių įmonių ir įstaigų veiklą: kultūros įstaigų ir renginių lankytojų, žiūrovų skaičių, sukauptas kultūros vertybes, archyvų dokumentus bei radijo ir televizijos transliavimo statistinę informaciją.

4. Tyrimo statistinė informacija naudojama analizuojant, vertinant ir planuojant kultūros įmonių ir įstaigų veiklą, tikslinant kultūros sričių prioritetus, tarptautiniams palyginimams.

5. Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai – valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, verslo atstovai, mokslininkai, studentai, žiniasklaida, Europos Sąjungos statistikos tarnyba (Eurostatas), Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos Statistikos institutas (UNESCO UIS).

6. Tiriamasis laikotarpis – kalendoriniai metai.

III SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS IP PAAIŠKINIMAI

7. Statistiniame tyrime vartojamos pagrindinės sąvokos:

7.1. **Kilnojamosios kultūros vertybės** – pagal paskirtį ir prigimtį kilnojamieji žmogaus veiklos medžiaginiai kūriniai ir kiti kilnojamieji daiktai, turintys kultūrinę vertę (kultūrinė vertė – kilnojamojo daikto ar jo dalies savybė, vertinga etniniu, archeologiniu, istoriniu, meniniu, moksliniu, techniniu, religiniu, estetiniu, memorialiniu ar kitu požiūriu) ir įtraukti į valstybinę kilnojamųjų kultūros vertybių apskaitą.

7.2. **Kultūros įstaiga** – Lietuvos Respublikoje teisės aktų nustatyta tvarka įsteigtas juridinis asmuo, jo filialas ar padalinys, kurio pagrindinė veikla yra skirta teikti kultūros paslaugas (biblioteka, cirkas, galerija, kino teatras, koncertinė įstaiga, kultūros centras, meno centras, meno inkubatorius, muziejus, parodų salė, teatras ir kita), išskyrus viešojo administravimo įstaigas.

7.3. **Kultūros paveldo objektas** – antikvarinis daiktas, kilnojamoji kultūros vertybė ar kitas kilnojamas daiktas, turintis kultūrinę vertę.

7.4. **Muziejų fondas** – Lietuvos Respublikos muziejuose esantys rinkiniai (bendrai požymiais susietos ir susistemintos muziejinės vertybės), taip pat šių rinkinių muziejinės vertybės, esančios kitose valstybėse.

7.5. **Muziejinė vertybė** – archeologiniu, istoriniu, meniniu, etniniu, religiniu, mokslo, memorialiniu arba kitokiu kultūros požiūriu vertingas daiktas, muziejų kaupimo, saugojimo, tyrimo ir eksponavimo objektas

7.6. **Nacionalinis dokumentų fondas (archyvų)** – valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių, valstybės įgaliotų asmenų veiklos dokumentai, Lietuvoje įvairiais istorijos laikotarpiais veikusių valstybinių įstaigų ir įmonių veiklos dokumentai, taip pat valstybės archyvuose saugomi dokumentai.

7.7. **Nekilnojamoji kultūros vertybė** – kultūros paveldo objekto ar vietovės reikšmingumą lemiančių vertingųjų savybių, visuomenei svarbių kaip jos kultūrinis turtas, visuma, neatsižvelgiant į tai, kam nuosavybės teise objektas ar vietovė priklauso.

8. Kitos statistiniame tyrime vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos įstatymuose.

IV SKYRIUS TEISINIS PAGRINDAS

9. Tyrimą reglamentuojantys teisės aktai:

9.1. 2006 m. gegužės 18 d. Europos Tarybos sprendimas Nr. 2006/515/EB dėl Konvencijos dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo sudarymo (OL 2006 L 201, 15);

9.2. Lietuvos Respublikos kino įstatymas.

V SKYRIUS TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

10. Tyrime naudojami klasifikatoriai skelbiami Oficialiosios statistikos portale osp.stat.gov.lt → [Klasifikatoriai](#):

10.1. Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.), patvirtintas Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“.

10.2. Lietuvos Respublikos Administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių klasifikatorius (LR AVGVK).

10.3. Teritorinių statistinių vienetų klasifikatorius (NUTS).

VI SKYRIUS TIRIAMOJI VISUMA (POPULIACIJA), ELEMENTŲ APRĖPTIS, SKAIČIUOJAMI PARAMETRAI

11. Tiriamoji visuma (populiacija) – kultūros paslaugas teikiančios įmonės ir įstaigos:

11.1. įstaiga ar jos struktūrinis padalinys arba kita sukaupytų dokumentų saugojimo vieta (valstybės archyvai);

11.2. kino filmus demonstruojantis ar platinantis juridinis asmuo;

11.3. radijo ir televizijos transliacijų veiklą vykdančios įmonės, organizacijos;

11.4. kultūros centrai;

11.5. muziejai (nacionaliniai, respublikiniai, savivaldybių, nevalstybiniai, žinybiniai);

11.6. teatrai;

11.7. valstybinės koncertinės organizacijos;

11.8. kultūros paveldo objektai, įrašyti į Kultūros vertybių registrą.

12. Statistinio stebėjimo vienetas – juridinis asmuo, jo filialas ar padalinys, teikiantis kultūros paslaugas

13. Geografinė aprėptis – visa šalies teritorija. Statistinė informacija skaičiuojama šalies, regionų, apskričių ir savivaldybių lygmeniu.

14. Ekonominės veiklos rūšių aprėptis. Tyrimas apima ekonominės veiklos rūšis pagal

EVRK 2 red. J sekcijos „Informacija ir ryšiai“ 58.1, 60.1 ir 60.2 grupės, 59.13 ir 59.14 klasės, R sekcijos „Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla“ 90.01, 90.04, 91.01, 91.02, 91.03 ir 93.29 klasės.

15. Populiacijos ėmimo sąrašas sudaromas Statistinio ūkio subjektų registro pagrindu.

16. Pagrindiniai skaičiuojami statistiniai rodikliai:

16.1. muziejų statistiniai rodikliai:

16.1.1. muziejų skaičius;

16.1.2. muziejų lankytojų skaičius;

16.1.3. saugomų ir eksponuotų eksponatų skaičius;

16.1.4. muziejuose dirbančių specialistų ir darbuotojų skaičius;

16.1.5. muziejuose eksponuotų eksponatų dalis, palyginti su visų saugomų eksponatų skaičiumi;

16.1.6. muziejų lankytojų skaičius, tenkantis 100 gyventojų;

16.1.7. viename muziejuje vidutiniškai apsilankiusių lankytojų skaičius.

16.2. valstybinių ir nevalstybinių teatrų statistiniai rodikliai:

16.2.1. teatrų skaičius;

16.2.2. teatrų žiūrovų skaičius;

16.2.3. teatrų pajamos už bilietus;

16.2.4. teatruose parodytų spektaklių ir kitų renginių skaičius;

16.2.5. teatrų žiūrovų skaičius, tenkantis 100 gyventojų.

16.3. kino teatrų, radijo ir televizijos statistiniai rodikliai:

16.3.1. gauta pajamų už parduotus kino filmų bilietus;

16.3.2. kino filmuose apsilankiusių žiūrovų dalis pagal kino filmų kilmės šalį;

16.3.3. kino filmų skaičius;

16.3.4. kino filmų žiūrovų skaičius;

16.3.5. kino salių skaičius;

16.3.6. kino teatrų skaičius;

16.3.7. vidutinis apsilankymų skaičius kine, tenkantis vienam gyventojui;

16.3.8. vietų skaičius kino salėse;

16.3.9. radijo ir televizijos transliuotojų originalių programų transliacijos laikas;

16.3.10. radijo ir televizijos transliuotojų programų apimtis.

16.4. kultūros centrų statistiniai rodikliai:

16.4.1. kultūros centrų skaičius;

16.4.2. kultūros centrų dalyvių skaičius;

16.4.3. meno mėgėjų kolektyvų skaičius;

16.4.4. kultūros centruose surengta koncertų ir kitų kultūros renginių skaičius.

16.5. valstybinių koncertinių organizacijų statistiniai rodikliai:

16.5.1. valstybinių koncertinių organizacijų klausytojų skaičius;

16.5.2. valstybinių koncertinių organizacijų skaičius;

16.5.3. valstybinių koncertinių organizacijų Lietuvoje surengtų koncertų skaičius.

16.6. kultūros paveldo ir archyvų statistiniai rodikliai:

16.6.1. archyvų skaičius;

16.6.2. archyvų darbuotojų skaičius;

16.6.3. archyvų dokumentų (popieriuje) skaičius;

16.6.4. vaizdo, garso dokumentų skaičius;

16.6.5. fotodokumentų skaičius;

16.6.6. raštiškų pasiteiravimų skaičius;

16.6.7. ekskursijų archyvuose skaičius;

16.6.8. kultūros paveldo paminklų, kultūros paveldo kilnojamųjų ir nekilnojamųjų kultūros vertybių, įrašytų į Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registrą skaičius.

VII SKYRIUS TAIKOMI METODAI

17. Atliekamas ištisinis statistinis tyrimas.
18. Statistinė informacija rengiama naudojant sumavimo, grupavimo metodus.

VIII SKYRIUS STATISTINIŲ DUOMENŲ ŠALTINIAI, DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

19. Statistinių duomenų šaltinis – statistinių tyrimų ir administraciniai duomenys.
20. Statistiniams duomenims apie savivaldybių ir privačius teatrus, kino teatrus, radijo ir televizijos veiklą surinkti naudojamos metinės statistinės ataskaitos, tvirtinamos Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymu. Statistinių duomenų šaltiniai:
 - 20.1. Radijo ir televizijos veiklos statistinė ataskaita K-02 (toliau – statistinė ataskaita K-02);
 - 20.2. Kino filmų rodymo statistinė ataskaita K-03 (toliau – statistinė ataskaita K-03);
 - 20.3. Teatro veiklos statistinė ataskaita K-09 (toliau – statistinė ataskaita K-09).
20. Statistiniams duomenims surinkti naudojamos elektroninės statistinių ataskaitų formos. Naudojantis Elektroninio statistinių verslo duomenų parengimo ir perdavimo sistemos *e. Statistika* galimybėmis, respondentai statistines ataskaitas gali pildyti ir teikti tiesiogiai internetu. Statistines ataskaitas taip pat galima pateikti elektroniniu paštu.
21. Duomenų surinkimą ir įvedimą atlieka Lietuvos statistikos departamento duomenų parengimo skyriai.
22. Statistinių duomenų įvedimo metu atliekama aritmetinė ir loginė kontrolė.
23. Rengiant statistinę informaciją apie valstybinius teatrus, muziejus, kultūros centrus, koncertines organizacijas, kiną, kultūros paveldą ir archyvų veiklą naudojami administraciniai duomenys. Administracinių duomenų šaltiniai:
 - 23.1. kultūros centrų veiklos duomenys gaunami iš Lietuvos nacionalinio kultūros centro;
 - 23.2. muziejų, valstybinių teatrų, valstybinių koncertinių organizacijų veiklos duomenys – iš Kultūros ministerijos;
 - 23.3. duomenys apie nekilnojamasias ir kilnojamąsias kultūros vertybes – iš Kultūros paveldo departamento;
 - 23.4. duomenys apie archyvų veiklą – iš Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos;
 - 23.5. duomenys apie kino filmus pagal kilmės šalį – iš Lietuvos kino centro.
24. Lietuvos statistikos departamentas administracinius duomenis gauna elektroniniu būdu vieną kartą per metus.

IX SKYRIUS STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

24. Siekiant užtikrinti statistinių duomenų kokybę atliekamas duomenų tikrinimas ir tinkamumo patvirtinimas. Suradus praleistas reikšmes ar pateiktus klaidingus rodiklius, statistiniai duomenys taisomi susisiekius su respondentu.
25. Siekiant užtikrinti statistinės informacijos kokybę, tiriamojo laikotarpio statistinio tyrimo rezultatai lyginami su ankstesnių metų tyrimo rezultatais. Tikrinamas statistinių rodiklių tarpusavio suderinamumas, analizuojami statistinių rodiklių ryšiai. Esant nukrypimams, aiškinamasi, kokios šių skirtumų priežastys. Prireikus susisiekiama su statistinių duomenų teikėjais ir duomenys tikslinami.
26. Paskelbus metinę statistinę informaciją Oficialiosios statistikos portale, atnaujinami metainformacijos aprašai, kuriuose pateikiama informacija apie statistinių rodiklių kokybę pagal šias charakteristikas: reikalingumą, patikimumą, savalaikiškumą ir punctualumą, palyginamumą ir

suderinamumą.

X SKYRIUS STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KONFIDENCIALUMO UŽTIKRINIMAS

27. Statistinių duomenų konfidencialumas užtikrinamas 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinantį Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL 2009 L 87, p. 164), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/759 (OL 2015 L 123, p. 90).

28. Statistinių duomenų ir statistinės informacijos konfidencialumo užtikrinimo tvarką nustato Integruotos statistikos informacinės sistemos duomenų saugos nuostatai ir Integruotos statistikos informacinės sistemos saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2015 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. DĮ-42 „Dėl Integruotos statistikos informacinės sistemos saugos politiką įgyvendinančių dokumentų patvirtinimo ir statistikos informacinės sistemos veiklos atkūrimo darbo grupės sudarymo“ (nauja redakcija patvirtinta Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. DĮ-180).

29. Statistinė informacija skelbiama taip, kad būtų apsaugota nuo tiesioginės ir netiesioginės statistinio vieneto duomenų atskleidimo galimybės.

XI SKYRIUS STATISTINIŲ RODIKLIŲ SKAIČIAVIMO FORMULĖS IR KITI TEORINIAI PAAIŠKINIMAI

30. Statistinė informacija rengiama grupuojant pagal kultūros įstaigų tipą ir rūšį išdėstant abėcėlės tvarka (archyvai, bibliotekos, kinas, kultūros centrai, muziejai, teatrai, valstybinės koncertinės organizacijos).

31. Muziejų statistinė informacija skaičiuojama grupuojant pagal regionus, apskritis, savivaldybes.

32. Gautų pajamų už parduotus kino filmų bilietus ir kino filmų žiūrovų skaičiaus statistinė informacija rengiama tik pagal apskritis ir regionus dėl konfidencialumo užtikrinimo reikalavimų.

33. Išvestiniai statistiniai rodikliai ir jų skaičiavimo formulės:

33.1. kino filmuose apsilankusių žiūrovų dalis pagal kino filmo kilmės šalis;

33.2. kiek kartų vienas gyventojas vidutiniškai apsilankė kine pagal apskritis ir regionus, kino filmų žiūrovų skaičių padalijant iš gyventojų skaičiaus;

33.3. viename muziejuje vidutiniškai apsilankusių lankytojų skaičius;

33.4. muziejuose eksponuotų eksponatų dalis, palyginti su visu saugomų eksponatų skaičiumi. Rodiklis parodo per metus eksponuotų vertybių skaičiaus santykį su visomis muziejinių vertybėmis, išreiškiamą procentais.

$$F = \frac{\sum_{i=1}^M Ev_i}{\sum_{i=1}^M V_i} \cdot 100,$$

čia:

Ev_i – eksponuojamų muziejinių vertybių skaičiaus i muziejuje, kai $i=1, \dots, M$;

V_i – visų muziejinių vertybių skaičius i muziejuje, kai $i=1, \dots, M$.

33.5. apsilankymų K-tipo kultūros įstaigoje (muziejuje, valstybiniame ar nevalstybiniame

teatre) skaičius, tenkantis 100 gyventojų.

$$Ap^K = \frac{\sum_{i=1}^{N^K} L_i^K}{G} \cdot 100,$$

čia:

L_i^K – apsilankymų skaičius i -toje K tipo kultūros įstaigoje, kai $i=1 \dots, N^K$;

N^K – K tipo įstaigų skaičius;

G – vidutinis metinis nuolatinių gyventojų skaičius.

XII SKYRIUS NAUDOJAMOS KOMPIUTERIŲ PROGRAMOS

34. Statistiniams duomenims įvesti ir apdoroti naudojama *Oracle* programinė įranga.

35. Rezultatams skaičiuoti ir suvestinei statistinei informacijai parengti naudojama skaičiuoklė *MS Excel*.

XIII SKYRIUS STATISTINĖS INFORMACIJOS SKLAIDA

36. Statistinė informacija skelbiama pagal Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintą Oficialiosios statistikos portalo kalendorių (osp.stat.gov.lt → [Kalendorius](#)) 4-ą mėnesį ataskaitiniams metams pasibaigus ir teikiama pagal individualias vartotojų užklausas.

37. Statistinė informacija apie kino, muziejų veiklą pagal poreikį teikiama Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijai (UNESCO), Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijai (EBPO).

XIV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

38. Pasikeitus metodikoje nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančių redakcijų nuostatos.

Parengė
Socialinės apsaugos, sveikatos, švietimo ir kultūros statistikos skyrius